

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de hotărâri de Guvern cu privire la instituirea și funcționarea Punctului Unic de Contact și a Punctelor Naționale de Contact în scopul schimbului de date și informații

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la instituirea și funcționarea Punctului Unic de Contact și a Punctelor Naționale de Contact în scopul schimbului de date și informații.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
În temeiul art. 6 alin. (2), (6) și (7), art. 19 alin. (8), art. 22 alin. (2), art. 28 alin. (4), art. 29 alin. (3), art. 42 alin. (4) și art. 56 alin. (2) din Legea privind cooperarea polițienească internațională (număr unic 264/MAI). Proiectul de hotărâri de Guvern este elaborat în scopul executării punctelor 53, 58 și 66 din capitolul 24 - „Justiție, Libertate și Securitate”, Cluster 1. „Valori Fundamentale” din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană (în continuare – UE) pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025. Elaborarea proiectului de hotărâri de Guvern cu privire la instituirea și funcționarea Punctului Unic de Contact și a Punctelor Naționale de Contact în scopul schimbului de date și informații este justificată de necesitatea asigurării transpunerii parțiale a: 1. Regulamentului (UE) 2024/982 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind căutarea și schimbul automatizat de date în scopul cooperării polițienești, și de modificare a Deciziilor 2008/615/JAI și 2008/616/JAI ale Consiliului și a Regulamentelor (UE) 2018/1726, (UE) 2019/817 și (UE) 2019/818 ale Parlamentului European și ale Consiliului (Regulamentul Prüm II); 2. Deciziei 2008/615/JAI a Consiliului din 23 iunie 2008 privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere; 3. Deciziei 2008/616/JAI a Consiliului din 23 iunie 2008 privind punerea în aplicare a Deciziei 2008/615/JAI privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere; 4. Directivei (UE) 2023/977 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 privind schimbul de informații dintre autoritățile de aplicare a legii ale statelor membre și de abrogare a Deciziei-cadru 2006/960/JAI a Consiliului; 5. Poziției comune 2005/69/JAI a Consiliului din 24 ianuarie 2005 privind schimbul de anumite date cu Interpol; 6. Deciziei 2004/919/CE a Consiliului din 22 decembrie 2004 privind combaterea criminalității referitoare la vehicule și având implicații transfrontaliere. Precizare: Necesitatea promovării și înregistrării prezentului proiect de hotărâre derivă din faptul că atât proiectul de lege, cât și proiectul de hotărâre constituie priorități de nivel I și urmează a fi transmise concomitent spre consultare Comisiei Europene, întrucât acestea asigură transpunerea integrală a Regulamentului (UE) 2024/982 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind căutarea și schimbul automatizat de date în scopul cooperării polițienești, și de modificare a Deciziilor 2008/615/JAI și 2008/616/JAI ale Consiliului și a Regulamentelor (UE) 2018/1726, (UE) 2019/817 și (UE) 2019/818 ale Parlamentului European și ale Consiliului (Regulamentul Prüm II), și actele UE enumerate mai sus.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În contextul obținerii statutului de țară candidată pentru aderarea la UE la 23 iunie 2022, Republica Moldova este responsabilă de adaptarea infrastructurilor administrative și instituționale, precum și de armonizarea legislației naționale cu legislația UE în domeniile relevante. Situația actuală evidențiază faptul că mecanismele naționale de schimb de date utilizate în cooperarea polițienească transfrontalieră – inclusiv datele ADN, datele dactiloscopice, datele privind înmatricularea vehiculelor, imaginile faciale și evidențele polițienești – nu sunt reglementate într-un mod unitar la nivelul unei legi speciale. În prezent, aceste mecanisme nu sunt structurate în logica

„căutării automatizate” și a schimbului standardizat de informații, astfel cum este prevăzut de Regulamentul (UE) 2024/982 (Prüm II). În acest context, se conturează necesitatea stabilirii unor condiții și proceduri clare pentru realizarea căutărilor automatizate asupra acestor categorii de date, ca element esențial al alinierii la standardele europene în domeniul cooperării polițienești.

Proiectul de hotărâri de Guvern este elaborat în legătură cu necesitatea îndeplinirii măsurilor prioritare pentru consolidarea nivelului de pregătire a Republicii Moldova în procesul de aderare la UE și alinierea legislației naționale la acquis-ul UE, asigurării implementării integrale, calitative și în termen a recomandărilor formulate de Comisia Europeană, pentru îndeplinirea angajamentelor asumate în baza Acordului de Asociere între UE.

Activitățile infracționale transnaționale și terorismul necesită un răspuns coordonat și un schimb de date eficient și rapid.

În prezent, cadrul legal național care reglementează cooperarea polițienească internațională se bazează pe instrumente juridice care, deși funcționale, nu mai corespund dinamicii actuale a criminalității transfrontaliere și progresului tehnologic.

Evoluția amenințărilor transfrontaliere necesită instrumente care să permită identificarea rapidă a suspectilor prin căutări automatizate în bazele de date ale altor state membre.

Regulamentul (UE) 2024/982 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind căutarea și schimbul automatizat de date în scopul cooperării polițienești, cunoscut și sub denumirea de Regulamentul Prüm II, este un act legislativ european major menit să consolideze securitatea internă în UE. Acest regulament face parte din pachetul UE privind codul de cooperare polițienească, propus de Comisia Europeană pentru a eficientiza lupta împotriva criminalității transfrontaliere.

Directiva (UE) 2023/977 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023, stabilește normele organizatorice și procedurale ale Uniunii Europene pentru a asigura un schimb de informații adecvat și eficient între autoritățile de aplicare a legii din statele membre ale UE în vederea prevenirii, depistării și investigării infracțiunilor.

Transpunerea acestor acte europene este imperativă pentru asigurarea continuității cooperării cu agențiile UE (precum Europol) și pentru menținerea statutului de partener de încredere în domeniul ordinii și securității publice.

În prezent, schimbul de informații între autoritățile de aplicare a legii din Republica Moldova și partenerii externi (în special UE) se realizează prin canale multiple, însă fragmentate. Principalul punct de contact este Direcția Cooperare Polițienească Internațională (DCPI) al Inspectoratului General al Poliției, care gestionează fluxurile prin INTERPOL, Europol (aplicația SIENA) și ofițerii de legătură.

Deși există o colaborare activă, procedurile sunt adesea manuale și nu sunt pe deplin integrate într-un flux de lucru automatizat care să respecte standardele stricte de timp impuse de noul acquis european.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1 Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul principal al proiectului de hotărâri de Guvern este să modernizeze schimbul de informații între autoritățile competente din statele membre, îmbunătățind mecanismele stabilite anterior.

La fel, stabilește condiții și proceduri pentru căutarea și schimbul automatizat de profile ADN, date dactiloscopice (amprente), datele de înmatriculare a vehiculelor, imagini faciale (o noutate importantă), înregistrări polițienești (prin intermediul unui nou sistem numit EPRIS).

Proiectul instituie Punctul Unic de Contact (PUC) în cadrul Inspectoratului General al Poliției, care va servi drept interfață centralizată între sistemele naționale și infrastructura Uniunii Europene.

Se desemnează Punctele Naționale de Contact (PNC) pe domenii de competență (ADN, dactiloscopie, imagini faciale, vehicule, evidențe polițienești).

Soluția tehnică include utilizarea Router-ului UE, a sistemului EPRIS și a rețelei EUCARIS.

Proiectul extinde arhitectura de interoperabilitate prin reglementarea utilizării componentelor tehnice centrale ale Uniunii Europene: Portalul European de Căutare (ESP), care permite interogarea simultană și rapidă a sistemelor informatice; Depozitul Comun de Date de Identitate (CIR), destinat identificării persoanelor și prevenirii utilizării identităților multiple; și Depozitul Comun de

Raportare și Statistici (CRRS), necesar pentru monitorizarea performanței serviciilor și generarea rapoartelor agregate.

Un element pilon al proiectului este instituirea Sistemului electronic unic de gestionare a cazurilor, care servește drept instrument central de triaj, evidență și monitorizare a schimbului de informații. Acest sistem asigură interoperabilitatea tehnică deplină cu aplicația securizată SIENA, garantând trasabilitatea acțiunilor și corelarea automată a numerelor de caz internaționale cu dosarele de investigație naționale.

Schimbul de date pe segmentul național între Punctele Naționale de Contact (PNC) și Punctul Unic de Contact (PUC) este guvernat de principiul „Digital by Default”, fiind realizat prin intermediul platformei guvernamentale de interoperabilitate MConnect. Aceasta constituie stratul de interconectare național care alimentează automatizat interfețele tehnice internaționale.

Prezentul proiect de act normativ stabilește cadrul juridic și instituțional necesar pentru implementarea mecanismelor de schimb automatizat de date între Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene, prin transpunerea parțială a Regulamentului (UE) 2024/982 (Prüm II) și a Directivei (UE) 2023/977.

Se reglementează rolul Biroului Național SIRENE în gestionarea alertelor din cadrul Sistemului de Informații Schengen (SIS), inclusiv obligația Agenției Servicii Publice de a furniza date imediate pentru introducerea alertelor privind documentele de înmatriculare, pașapoartele sau permisele de conducere raportate ca fiind furate, pierdute sau anulate.

În conformitate cu standardele europene de securitate, proiectul introduce obligația păstrării înregistrărilor (log-urilor) pentru operațiunile de căutare realizate prin intermediul Router-ului, ESP sau CIR pentru o perioadă de minimum 5 ani, asigurând o pistă de audit nealterabilă pentru monitorizarea legalității prelucrării.

Se instituie Punctele Naționale de Contact (PNC) pe domenii de competență, responsabile de furnizarea datelor din bazele de date sectoriale către PUC:

- **Centrul Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare al IGP** - pentru domeniile de profiluri ADN, date dactiloscopice și imagini faciale, în partea ce ține de examinarea, verificarea și validarea de specialitate a concordanțelor;
- **Serviciul Tehnologii Informaționale, autoritate administrativă în subordinea MAI** – pentru domeniul evidențelor poliției cu caracter criminal, contravențional, datele nominale privind persoanele urmărite, dispărute fără veste sau implicate în activități infracționale, date referitoare la vehiculele anunțate în căutare, precum și piesele componente ale acestora urmărite internațional sau fiind obiecte ale faptelor ilegale, precum și pentru datele dactiloscopice (în partea asigurării funcționării Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat dactiloscopic” și a comunicațiilor aferente schimbului de date dactiloscopice);
- **Inspectoratul General de Carabinieri, autoritate administrativă în subordinea MAI** – pentru domeniul pentru evenimente majore cu dimensiune transfrontalieră;
- **Agenția Servicii Publice** – pentru domeniul de date privind mijloacele de transport, date privind pașapoartele, cărțile de identitate și buletinele de identitate ale cetățeanului Republicii Moldova, inclusiv a celor declarate false, furate sau pierdute, precum și date privind permisele de conducere;
- **Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova** – pentru domeniul furnizării informațiilor necesare prevenirii infracțiunilor cu caracter terorist, în regim de informații indirect accesibile, în condițiile, limitele și conform procedurilor prevăzute de legislația națională.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi:

1) Utilizarea **Router-ului UE** ca punct central pentru interogarea automatizată a datelor biometrice, permițând extragerea și evaluarea rapidă a profilurilor ADN, amprentelor și imaginilor faciale.

2) Implementarea sistemului **EPRIS** (Sistemul european de inventariere a evidențelor poliției), care permite verificarea existenței unor antecedente sau evidențe polițienești în alte state membre, folosind date pseudonimizate pentru protecția identității în etapa de căutare.

3) Proiectul de hotărâri de Guvern reglementează obligativitatea utilizării standardului **UMF (Universal Message Format)** pentru toate mesajele structurate, garantând astfel interoperabilitatea tehnică între sistemele naționale și cele europene.

4) Sunt stabilite unele termene limită pentru furnizarea informațiilor solicitate, menite să asigure operativitatea urmăririi penale: **8 ore** pentru cereri urgente (date direct accesibile), **3 zile** pentru cereri urgente (date indirect accesibile) și **7 zile** pentru restul solicitărilor.

5) Introducerea procedurii de **revizuire manuală obligatorie** de către un expert calificat pentru orice concordanță (hit) biometrică înainte de a confirma rezultatul către statul solicitant.

6) Reglementarea „setului de date de bază” care se returnează automatizat în 48 de ore după confirmarea manuală a unei concordanțe, facilitând identificarea rapidă a persoanelor implicate în infracțiuni grave.

7) Instituirea unui mecanism anual de raportare către Comisia Europeană, cuprinzând statistici detaliate privind volumul de cereri, ratele de concordanță (hits) și motivele de refuz, în scopul evaluării eficienței cooperării transfrontaliere.

Proiectul instituie o separare riguroasă între datele biometrice administrative și cele criminogene. Datele biometrice colectate de Agenția Servicii Publice exclusiv pentru verificarea autenticității actelor de identitate și a identității titularului, care fac obiectul ștergerii automate conform HG nr. 125/2013, nu sunt utilizate în mecanismul de căutare automatizată. Interfața tehnică gestionată de ASP vizează exclusiv statutul juridic al documentului (validitate, furt, pierdere) și nu permite, din punct de vedere tehnic, accesul la datele biometrice stocate pe mediul electronic al documentului. Schimbul de date biometrice (ADN, amprente) vizează exclusiv bazele de date gestionate de STI și CTCEJ, constituite în scopul prevenirii și investigării infracțiunilor.

Deși Direcția Cooperare Polițienească Internațională a Inspectoratului General al Poliției exercită rolul punctului unic de contact și gestionează fluxurile de informații prin intermediul INTERPOL, Europol (aplicația SIENA) și ofițerii de legătură, nu există un cadru normativ național care să definească clar structura, funcționarea 24/7 și competențele Punctului unic de contact conform noilor cerințe europene (inclusiv accesul direct la toate bazele de date naționale relevante).

Informațiile sunt deținute de autorități diferite (Poliție, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Vamal, Poliția de Frontieră), iar schimbul între acestea și partenerii străini nu este întotdeauna centralizat prin canale securizate unice, ceea ce duce la întârzieri.

Intervenția normativă vizează instituționalizarea Punctului de Contact Unic, stabilirea SIENA ca instrument principal de comunicare și impunerea unor termene de răspuns stricte. Aceasta va asigura că Republica Moldova nu rămâne un "punct orb" în arhitectura de securitate a UE, facilitând totodată parcursul de aderare prin alinierea la standardele capitolului 24 (Justiție, Libertate și Securitate).

Un element central al proiectului este instituirea mecanismului de aplicare eșalonată a prevederilor ce vizează interconectarea cu infrastructurile centrale ale Uniunii Europene (Router-ul UE, EPRIS, EUCARIS, Sistemul de Informații Schengen/SIRENE etc.). Având în vedere statutul de stat candidat al Republicii Moldova, proiectul introduce o clauză expresă de aplicare condiționată, care stipulează că normele operative ce implică accesul direct la sistemele securizate ale UE nu produc efecte juridice și tehnice depline de la data adoptării.

Acestea urmează a fi puse în aplicare progresiv, pe măsura asigurării condițiilor tehnice și juridice necesare, după obținerea dreptului de acces la mecanismele respective în temeiul tratatelor internaționale sau de la data aderării la Uniunea Europeană. Acest demers previne crearea unei aparențe de aplicabilitate imediată a unor mecanisme la care Republica Moldova nu are încă acces deplin, asigurând totodată cadrul normativ necesar pentru pregătirea tehnică internă. Până la obținerea acestui acces, schimbul de date se va realiza prin utilizarea canalelor de cooperare internațională deja disponibile, precum Interpol sau SELEC, în măsura compatibilității cu procedurile de triaj stabilite.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Menținerea situației actuale (nereglementarea) ar menține riscurile de securitate și ar izola Republica Moldova de mecanismele europene de cooperare polițienească automatizată.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul asupra sectorului public este unul preponderent instituțional, normativ și tehnico-organizațional. În mod direct, autoritățile publice cu atribuții în domeniul ordinii publice și al cooperării polițienești vor trebui să instituie și să aplice proceduri unitare pentru căutarea automatizată și schimbul standardizat de informații, în condițiile stabilite de lege și de reglementările ulterioare.

Sectorul public va beneficia de o actualizare tehnologică semnificativă prin adoptarea standardului european **UMF (Universal Message Format)** și conectarea la **Router-ul UE**. Această aliniere tehnologică nu doar că facilitează schimbul de date cu statele membre UE, dar impune și la nivel național o mai bună structurare și digitalizare a bazelor de date deținute de IGP, STI, ASP și SIS, eliminând fragmentarea informațională.

Proiectul impune autorităților publice mecanisme stricte monitorizare și verificare a accesului la date. Acest lucru va consolida responsabilitatea funcționarilor publici și va asigura un nivel înalt de protecție a drepturilor cetățenilor, conform standardelor europene, reducând riscul de acces neautorizat sau utilizare abuzivă a informațiilor sensibile.

Autoritățile desemnate ca PNC vor trebui să asigure interoperabilitatea sistemelor proprii cu nodurile de comunicații ale PUC.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Aprobarea prezentului proiect de hotărâre nu generează cheltuieli suplimentare imediate de la bugetul de stat și nu impune noi responsabilități administrative exclusive Ministerului Afacerilor Interne. Implementarea acestuia se bazează pe un efort instituțional comun de optimizare a infrastructurii tehnice și a canalelor de cooperare deținute de toate autoritățile implicate, desemnate în calitate de Puncte Naționale de Contact (PNC).

La etapa actuală, proiectul hotărârii Guvernului instituie cadrul normativ general și nu stabilește alocări bugetare sau obligații financiare imediate exprimate în sume fixe. Costurile efective vor fi determinate eșalonat, pe măsura elaborării documentației tehnice și a specificațiilor funcționale pentru interconectarea cu Router-ul UE, sistemul EPRIS și EUCARIS. Punerea acestora în aplicare este condiționată de obținerea accesului juridic și tehnic în temeiul tratatelor internaționale sau de la data aderării Republicii Moldova la UE, ceea ce permite o planificare financiară strategică pe termen mediu și lung, evitând presiunea asupra bugetului curent.

Activitățile necesare pentru implementarea sistemelor de schimb de date vor viza, în principal:

- dezvoltarea interfețelor tehnice pentru interconectarea registrelor naționale de referință (ADN, dactiloscopie, vehicule) cu infrastructura europeană, sarcină ce revine fiecărei autorități deținătoare de date (PNC);

- implementarea standardului UMF pentru asigurarea interoperabilității automate, activitate realizată în cadrul modernizării curente a sistemelor proprii ale PNC;

- asigurarea conectivității securizate prin rețeaua TESTA, administrată tehnic de către STISC;

- instruirea personalului calificat pentru revizuirea manuală a concordanțelor biometrice, proces ce va fi susținut prioritar prin programe de asistență externă și suport tehnic oferit de agențiile UE (Europol, eu-LISA);

- mentenanța operativă 24/7 a fluxurilor de date, asigurată prin optimizarea schemelor de serviciu existente în cadrul subdiviziunilor specializate ale PNC și PUC (ex: Secția 24/7 a DCPI), fără a genera costuri administrative noi de personal.

Sustenabilitatea financiară a proiectului este garantată prin utilizarea infrastructurii naționale de interoperabilitate MConnect și a canalelor internaționale deja operabile (SIENA, Interpol), care nu necesită investiții suplimentare pentru faza de lansare. Mai mult, procesul de aliniere tehnică la standardele UE este planificat și bugetat în cadrul Consiliului de Coordonare pentru Conectarea la Ecosistemul eu-LISA (înstituit prin Ordinul Comun din 30.03.2026), cheltuielile fiind acoperite descentralizat de cele 19 instituții membre. Implementarea componentelor costisitoare (precum Router-ul UE) este eșalonată și condiționată de obținerea accesului juridic la nivel de Uniune Europeană, conform clauzei de intrare în vigoare a prezentului proiect.

Finanțarea măsurilor de implementare va fi realizată în limita alocațiilor aprobate Ministerului Afacerilor Interne și instituțiilor din subordine (Inspectoratul General al Poliției, Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI, Inspectoratul General de Carabinieri al MAI), autorităților desemnate în calitate de PNC (Agenția Servicii Publice, Serviciul de Informații și Securitate), precum și, după caz, din alte surse legal disponibile, inclusiv proiecte de asistență externă, programe de suport tehnic sau alte mecanisme financiare aferente procesului de modernizare instituțională și integrare europeană.

Astfel, proiectul nu instituie cheltuieli imediate prin aprobarea prezentului proiect de hotărâre, însă creează cadrul normativ care va permite planificarea etapizată a resurselor financiare necesare pentru facilitarea schimbului de date în domeniul cooperării polițienești transfrontaliere. Costurile vor fi justificate prin necesitatea instituirii unei resurse informaționale specializate de stat (Sistemul electronic unic de gestionare a cazurilor), capabilă să asigure triajul, evidența, monitorizarea și trasabilitatea tuturor operațiunilor de acces și schimb de date, garantând interoperabilitatea tehnică cu infrastructura Uniunii Europene.

În ceea ce privește implicarea instanțelor, examinarea cererilor de autorizare judiciară se va realiza prin mecanismele de permanență (24/7) deja instituite prin actele Consiliului Superior al Magistraturii, asigurându-se un tratament nediscriminatoriu al cererilor fără costuri suplimentare de personal.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul nu instituie obligații directe de raportare sau conformare pentru sectorul privat, întrucât se aplică autorităților competente și privește mecanismele de cooperare polițienească transfrontalieră și schimbul de date în scopuri de aplicare a legii. Prin urmare, nu se anticipează costuri administrative sau de conformare pentru întreprinderi, profesioniști ori alte entități private, în sensul impunerii de noi proceduri, licențe, autorizări sau raportări periodice.

Impactul indirect asupra sectorului privat este preponderent pozitiv și rezultă din consolidarea capacității de prevenire și investigare a criminalității transfrontaliere, cu efecte asupra reducerii riscurilor economice asociate fraudei, furturilor de vehicule, falsurilor, criminalității organizate și altor forme de infracționalitate care afectează mediul de afaceri. De asemenea, creșterea eficienței schimbului de informații poate conduce la scurtarea duratei investigațiilor în cauze cu element transfrontalier și la îmbunătățirea recuperării bunurilor, ceea ce reduce pierderile suportate de agenții economici și de asigurători.

Schimbul automatizat de date privind înmatricularea vehiculelor și permisele de conducere permite o soluționare mult mai rapidă a cazurilor de furt de vehicule sau a accidentelor rutiere implicând autoturisme înmatriculate în străinătate.

4.4. Impactul social

Proiectul are un impact social preponderent pozitiv, prin creșterea capacității autorităților competente de a preveni, depista și investiga infracțiunile cu componentă transfrontalieră și de a răspunde mai rapid la riscuri de securitate, inclusiv în contextul evenimentelor majore. Accelerarea schimbului de informații și utilizarea căutărilor automatizate pot reduce timpul de identificare a persoanelor și de confirmare a concordanțelor între date, contribuind la sporirea siguranței publice și a securității.

Principalul beneficiu social este descurajarea criminalității și creșterea sentimentului de siguranță în rândul cetățenilor. Prin eficientizarea schimbului de date (ADN, amprente, imagini faciale), probabilitatea ca autorii infracțiunilor grave să fie identificați și trași la răspundere crește considerabil. Acest lucru reduce riscul de victimizare a populației și contribuie la un mediu social mai stabil.

Modernizarea mecanismelor de cooperare polițienească demonstrează capacitatea statului de a proteja ordinea publică folosind tehnologii de ultimă generație. Transparența și rigoarea procedurilor europene implementate prin acest proiect vor spori încrederea cetățenilor în profesionalismul și eficiența autorităților de aplicare a legii.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul are un impact direct și semnificativ asupra prelucrării datelor cu caracter personal, instituind cadrul juridic necesar pentru schimbul automatizat de informații sensibile, precum profilurile ADN, datele dactiloscopice și imaginile faciale, precum și a evidențelor polițienești. Întreaga arhitectură a schimbului de date este proiectată să asigure respectarea riguroasă a Legii nr.

195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, care constituie pilonul central de referință pentru toate operațiunile de procesare efectuate de Punctul Unic de Contact (PUC) și Punctele Naționale de Contact (PNC).

Se introduce un regim diferențiat de jurnalizare (log-uri), adaptat cerințelor tehnice și de securitate ale infrastructurilor europene. Astfel, în timp ce pentru operațiunile generale de schimb de date se menține termenul de păstrare a înregistrărilor de 3 ani, pentru toate căutările și interogările automatizate realizate prin intermediul Router-ului UE, al Portalului European de Căutare (ESP) sau al Depozitului Comun de Date de Identitate (CIR), înregistrările se vor păstra pentru o perioadă de minimum 5 ani. Această extindere a termenului asigură o pistă de audit nealterabilă și conformă cu standardele europene de interoperabilitate, permițând monitorizarea riguroasă a legalității prelucrării datelor biometrice și a imaginilor faciale.

Impactul este unul de securizare și responsabilizare, ridicând nivelul de protecție a datelor la standardele Uniunii Europene (Regulamentul Prüm II și Directiva 2023/977). Pentru a garanta drepturile persoanelor vizate, proiectul instituie următoarele mecanisme de salvagardare conform Legii nr. 195/2024:

➤ **Respectarea principiilor de bază:** Prelucrarea este strict limitată la scopurile determinate de prevenire și investigare a infracțiunilor, fiind guvernată de principiile necesității, proporționalității și minimizării datelor;

➤ **Intervenția umană obligatorie:** Orice concordanță (hit) rezultată în urma interogărilor automatizate a datelor biometrice este supusă unei revizuii manuale obligatorii de către un expert calificat, eliminând riscul unor decizii bazate exclusiv pe procese automatizate;

➤ **Trasabilitate și control:** Se instituie obligația de jurnalizare (log-uri) a tuturor operațiunilor de acces și schimb de date pentru o perioadă de 3 ani, asigurând astfel o pistă de audit nealterabilă pentru verificările efectuate de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (CNPDCP);

➤ **Drepturile persoanei vizate:** Proiectul reglementează proceduri clare pentru exercitarea dreptului de acces, rectificare și ștergere a datelor, inclusiv instituirea mecanismului de marcare a datelor contestate pentru a limita utilizarea acestora până la clarificarea situației;

➤ **Securitate tehnică avansată:** Schimbul de date se realizează prin canale criptate (rețeaua TESTA) și interfețe securizate (SIENA, MConnect), cu aplicarea autentificării multifactoriale și raportarea obligatorie a incidentelor de securitate către CERT-UE în termen de 24 de ore.

Prin aceste măsuri, proiectul asigură un echilibru corect între necesitatea operativă a autorităților de aplicare a legii și protecția drepturilor fundamentale ale cetățenilor, sub supravegherea permanentă a CNPDCP.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul transpune parțial următoarele acte juridice ale Uniunii Europene:

✓ Regulamentul (UE) 2024/982 Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind căutarea și schimbul automatizat de date în scopul cooperării polițienești, și de modificare a Deciziilor 2008/615/JAI și 2008/616/JAI ale Consiliului și a Regulamentelor (UE) 2018/1726, (UE) 2019/817 și (UE) 2019/818 ale Parlamentului European și ale Consiliului (Regulamentul Prüm II), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 2024/982 din 5 aprilie 2024, CELEX: 32024R0982;

✓ Decizia 2008/615/JAI a Consiliului din 23 iunie 2008 privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 210 din 6 august 2008, așa cum a fost modificată

ultima oară prin Regulamentul (UE) 2024/982 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024, CELEX: 32008D0615;

✓ Decizia 2008/616/JAI a Consiliului din 23 iunie 2008 privind punerea în aplicare a Deciziei 2008/615/JAI privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 210/12 din 6 august 2008, așa cum a fost modificată ultima oară prin Regulamentul (UE) 2024/982 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024, CELEX: 02008D0616-20240425;

✓ Directiva (UE) 2023/977 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 privind schimbul de informații dintre autoritățile de aplicare a legii ale statelor membre și de abrogare a Deciziei-cadru 2006/960/JAI a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 134/1 din 22 mai 2023, CELEX: 32023L0977;

✓ Poziția comună 2005/69/JAI a Consiliului din 24 ianuarie 2005 privind schimbul de anumite date cu Interpol, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 27/61 din 29 ianuarie 2005, CELEX: 32005E0069;

✓ Decizia 2004/919/CE a Consiliului din 22 decembrie 2004 privind combaterea criminalității referitoare la vehicule și având implicații transfrontaliere, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 389/28 din 30 decembrie 2004, CELEX: 32004D0919.

Proiectul realizează transpunerea normelor Uniunii Europene într-o manieră consolidată, raportându-se exclusiv la prevederile în vigoare ale acquis-ului Prüm. Astfel, transpunerea Deciziilor 2008/615/JAI și 2008/616/JAI este limitată strict la acele articole care produc în prezent efecte juridice și care nu au fost absorbite sau înlocuite de noile mecanisme tehnice și procedurale instituite prin Regulamentul (UE) 2024/982 (Prüm II). Această abordare asigură o corelare exactă între normele de cooperare operativă (Decizia 615), procedurile tehnice de punere în aplicare (Decizia 616) și noile standarde de interoperabilitate europene.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul depășește simpla desemnare instituțională, instituind un mecanism complex de implementare a acquis-ului UE prin următoarele măsuri normative concrete:

1. Instituționalizarea Punctului Unic de Contact: Proiectul creează structura administrativă și operațională necesară pentru a asigura un flux informațional securizat și centralizat 24/7 între autoritățile naționale și partenerii internaționali, eliminând fragmentarea actuală a canalelor de comunicare;

2. Operaționalizarea Punctelor Naționale de Contact pe domenii de specialitate: Sunt stabilite atribuții clare și competențe tehnice exclusive pentru autoritățile deținătoare de date (Inspectoratul General al Poliției, Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI, Agenția Servicii Publice, Serviciul de Informații și Securitate), asigurând astfel „nodurile” naționale necesare pentru interconectarea la infrastructurile biometrice (Router-ul UE), de evidențe polițienești (EPRIS) și auto (EUCARIS);

3. Implementarea standardelor tehnice de interoperabilitate: Se impune utilizarea obligatorie a standardului UMF (Universal Message Format) și a rețelei securizate TESTA, măsuri care garantează că sistemele informatice naționale pot „comunica” automatizat cu cele ale statelor membre UE, asigurând tranzitul securizat al datelor;

4. Reglementarea procedurilor de eficiență operativă: Proiectul introduce termene stricte de furnizare a informațiilor (8 ore, 3 zile sau 7 zile), mecanisme de triaj automatizat pentru prevenirea suprapunerii investigațiilor și proceduri clare pentru obținerea autorizațiilor judiciare necesare schimburilor internaționale, conform standardelor Directivei 2023/977;

5. Implementarea principiului „Digital by Default” prin platforma MConnect: Proiectul definește platforma guvernamentală de interoperabilitate MConnect ca stratul principal de interconectare națională, prin care Punctele Naționale de Contact (PNC) au obligația de a asigura furnizarea datelor către Sistemul electronic unic de gestionare a cazurilor administrat de PUC. Această măsură elimină necesitatea unor conexiuni punct-la-punct fragmentate și asigură un tranzit securizat și automatizat al informațiilor din registrele de stat către interfețele tehnice internaționale.

6. Reglementarea fluxului operativ pentru alertele Sistemului de Informații Schengen: Se stabilesc atribuții specifice pentru Agenția Servicii Publice (ASP) de a asigura interfața tehnică și fluxul de date necesar pentru introducerea imediată în Sistemul de Informații Schengen (SIS) a alertelor referitoare la mijloacele de transport și documente (pașapoarte, certificate de înmatriculare și permise de conducere) raportate ca fiind furate, pierdute, sustrate sau anulate;

7. Coordonarea prin Biroul Național SIRENE: Proiectul standardizează interacțiunea dintre ASP și Biroul Național SIRENE din cadrul PUC, impunând transmiterea fără întârziere a informațiilor pentru gestionarea operativă a alertelor, garantând astfel că Republica Moldova contribuie activ la securitatea spațiului european prin raportarea bunurilor și documentelor urmărite internațional;

8. Delimitarea accesului la datele biometrice administrative: Se precizează clar că interfața gestionată de ASP pentru verificarea documentelor vizează exclusiv statutul juridic al documentului și nu permite accesul tehnic la datele biometrice stocate pe mediul electronic al acestuia, asigurând un cadru riguros de protecție a datelor în raport cu funcționalitățile Sistemului de Informații Schengen și SLTD (Interpol);

9. Cadrul de protecție și control al datelor: Proiectul operaționalizează cerințele de protecție a datelor prin instituirea revizuirii manuale obligatorii a concordanțelor biometrice, a procedurii de marcarea a datelor contestate și a obligației de jurnalizare (log-uri) a tuturor operațiunilor pentru o perioadă de 3 ani, facilitând auditul extern efectuat de CNPDCP;

10. Eșalonarea implementării tehnice: Se stabilește o clauză de punere în aplicare progresivă, condiționată de asigurarea pregătirii tehnice și obținerea accesului juridic la sistemele UE, asigurând astfel o tranziție predictibilă către standardele de aderare.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și ale Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării prezentului proiect a fost plasat pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md.

Totodată, proiectul de hotărâre de Guvern a fost supus procesului de consultare publică, fiind plasat pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne, la compartimentul „Transparență”, rubrica „Consultări publice”, precum și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, fiind disponibil la [link-ul](#).

În cadrul procesului de consultare, părțile interesate au avut posibilitatea de a transmite propuneri și recomandări. Rezultatele acestui proces, precum și analiza obiecțiilor recepționate de la autoritățile avizatoare (Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Externe, Serviciul de Informații și Securitate, Agenția Servicii Publice și alte instituții relevante), sunt reflectate în Sinteza obiecțiilor, care constituie parte integrantă a dosarului de însoțire a proiectului.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei de compatibilitate cu legislația UE de către Centrul de Armonizare a Legislației, fiind obținut avizul de compatibilitate, acesta fiind inclus în tabelul de sinteză a obiecțiilor. Totodată, proiectul a fost supus expertizei anticorupție și expertizei juridice în conformitate cu art. 35 și 36 din Legea nr. 100/2017, concluziile au fost incorporate în Tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul elaborat se încadrează în cadrul normativ, iar adoptarea proiectului nu impune modificarea sau abrogarea a careva acte normative.

Pe perioada de tranziție, până la activarea accesului la mecanismele Uniunii Europene, schimbul de date se va realiza prin utilizarea canalelor de cooperare internațională deja disponibile, precum Interpol, SELEC și acordurile bilaterale. Procedurile de triaj, validare manuală a concordanțelor biometrice și management al cazurilor prevăzute în regulamentele anexate vor fi aplicate în măsura compatibilității cu aceste sisteme existente, asigurând o tranziție lină către standardele de lucru europene.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

După elaborarea și aprobarea proiectului de lege și a hotărârilor de Guvern menționate supra, vor fi modificate fișele de post și Regulamentele de activitate ale subdiviziunilor/autorităților din

cadrul cărora vor fi desemnate puncte de contact pentru schimbul de date și informații cu statele membre.

În vederea asigurării transpunerii depline a specificațiilor tehnice și operaționale detaliate din Anexa la Decizia 2008/616/JAI (referitoare la formatele de date ADN, standardele de calitate dactiloscopice și protocoalele de comunicare pentru datele vehiculelor), implementarea proiectului va include aprobarea unui ordin interinstituțional între autoritățile desemnate în calitate de PNC și PUC. Această măsură va permite alinierea eșalonată și flexibilă a infrastructurii naționale la standardele tehnice de interoperabilitate ale Uniunii Europene (Prüm II), pe măsura obținerii accesului juridic și tehnic la Router-ul UE, EPRIS și EUCARIS.

Suplimentar acțiunilor de modificare a cadrului normativ intern, implementarea proiectului necesită realizarea unui program complex de instruire, structurat pe două paliere:

1. *Instruirea operativă și tehnică:* Personalul desemnat în cadrul PUC și PNC va beneficia de formare specializată privind utilizarea standardului UMF, a aplicației SIENA și a infrastructurilor Router UE și EPRIS. Acest proces va fi coordonat prin intermediul Consiliului de Coordonare pentru Conectarea la Ecosistemul eu-LISA, care are atribuția expresă de a sprijini organizarea programelor de formare și dezvoltare a capacităților instituționale.

2. *Formarea specializată a magistraților:* Având în vedere mecanismele de autorizare judiciară prevăzute în Anexa nr. 1, Ministerul Afacerilor Interne va colabora cu Institutul Național al Justiției pentru includerea în programele de formare inițială și continuă a procurorilor și judecătorilor a unor module specifice privind cooperarea polițienească internațională, standardele de protecție a datelor biometrice și procedurile de urgență pentru schimbul de informații conform acquis-ului UE.

De asemenea, se va asigura participarea personalului relevant la programele de instruire oferite de agențiile Uniunii Europene (Europol, CEPOL și eu-LISA), utilizând inclusiv materialele informaționale și studiile puse la dispoziție prin rețeaua acestora.

Având în vedere complexitatea mecanismelor de autorizare judiciară a schimburilor de date biometrice și necesitatea respectării termenelor de urgență (8 ore/3 zile), Ministerul Afacerilor Interne va stabili un parteneriat strategic cu Institutul Național al Justiției. Acesta va viza includerea în programele de formare inițială și continuă a judecătorilor și procurorilor a unor module dedicate cooperării polițienești internaționale, cu accent pe standardele de protecție a datelor biometrice, procedurile de urgență conform acquis-ului Prüm II și funcționarea mecanismelor de permanență (24/7) pentru autorizarea judiciară.

Procesul de instruire operativă și tehnică a personalului desemnat în cadrul PUC și al Punctelor Naționale de Contact va fi coordonat prin intermediul Consiliului de Coordonare pentru Conectarea la Ecosistemul eu-LISA. Acest consiliu va asigura planificarea sesiunilor de formare pentru utilizarea standardului UMF, a aplicației SIENA și a infrastructurilor Router UE și EPRIS, facilitând totodată accesul experților naționali la programele de asistență tehnică și instruire oferite de agențiile Uniunii Europene (Europol, eu-LISA și CEPOL).

Ministru

Daniella MISAIL-NICHITIN